

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“
direktoriaus 2023 m. *geležies 29* d.
įsakymu Nr. V-*31*

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „LINELIS“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PAŽINIMO IR TYRINĖJIMŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas - Klaipėdos lopšelis-darželis „Linelis“ (toliau – įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190429228. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo įstaiga.
2. Įstaigos buveinės adresas – Laukininkų g. 10, Klaipėda. Tel. (8 46) 32 23 17, el. p. dlinelis@gmail.com
3. Programos pavadinimas – neformaliojo vaikų švietimo Pažinimo ir tyrinėjimų programa (toliau – programa).
4. Programos rengėjai – direktoriaus pavaduotoja ugdymui Loreta Vitkauskienė, neformaliojo (dailės) ugdymo mokytoja Jolanta Lasauskienė.
5. Programos trukmė – tčt. Tikslinė amžiaus grupė – 2–5 m. ikimokyklinio ir 6–7 m. priešmokyklinio ugdymo amžiaus vaikai.
6. Programos įgyvendinimui įstaigoje sukurtos palankios materialinės ugdymo(si) sąlygos, įrengtos vidaus ir lauko erdvės: įrengtas pažinimo ir tyrinėjimų kambarys, baldai pritaikyti pagal paskirtį, naudojamas projektorius, sukauptos įvairios ugdymui reikalingos priemonės, įrengtos interaktyvios grindys.
7. Programa integruota į įstaigos Ikimokyklinio ir Priešmokyklinio ugdymo bendrasias programas ir vykdomą ugdymo proceso metu.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

9. Tikslas – formuoti ugdytinių supratimą apie aplinkinį pasaulį, organizuojant patyriminio ugdymo(si) veiklas, sudarant galimybes aktyviai stebeti, tyrinéti, bandyti, mokytis atrasti ir igyti patirties per praktines veiklas.
10. Uždaviniai:
 - 10.1. ugdyti gebėjimą mąstyti, samprotauti, numatyti tyrinėjimo eigą, pasirinkti priemones;
 - 10.2. skatinti tyrinéti supančią aplinką, eksperimentuoti, taikant įvairius aplinkos pažinimo būdus;
 - 10.3. ugdyti vaikų informatinį mąstymą, plėtoti technologinių procesų gebėjimus ir įgūdžius;
 - 10.4. siekti įprasminti savo patyrimą, lavinti kritinį mąstymą, taupiai naudoti turimus išteklius.

II SKYRIUS

PROGRAMOS TURINYS

11. Turinys :

11.1. Ikimokyklinis ugdymas

Eil. Nr.	Veiklos sritys	Turinys
1.	Tyrinėjimas	Stebédamas, tyrinédamas, žaisdamas pažista aplinką per pojūčius (skonį, kvapą, regą, klausą, lytėjimą). Vaikas atlieka įvairius eksperimentus, tyrimus, bandymus, kai keičiami daiktai ar medžiagos, aplinkos sąlygos (šaldymas, šildymas), sodinimas, laistymas. Kartu su kitais stebi gamtos reiškinius, orų pasikeitimą, metų laikų pokyčius, juos analizuoją, aptaria. Atlirkamas eksperimentus su sniegu, ledu, sužino jų savybes, diskutuoja. Gamina muilą, žvakes. Atsargiai elgiasi su įvairiomis darbui reikalingomis medžiagomis. Tyrinėja medžiagų reakcijas. Atlieka bandymus su negyvosios gamtos objektais: smėliu, vandeniu, popieriumi, guma, moliu. Stebédamas vaizdinę medžiagą susipažista su augalų sandara, jų augimo ciklu, plečia savo žinias apie augalų vystymosi bei augimo procesą, patys atlieka bandymus su augalais, stebi kaip jie auga ir keičiasi. Stebi ir tyrinėja vabzdžius, sraiges, sliekus ir kitus vabalus. Tyrinėja žmogaus kūno sandarą ir ypatybes. Domisi medžiagomis, iš kurių padaryti daiktai, ir jų savybėmis. Suvokia medžiagos, iš kurios padarytas daiktas, tikslumą. Atlirkamas eksperimentus kelia probleminius klausimus, svarsto, tariasi su kita, siūlo naujas idėjas ir bando jas įgyvendinti.
2.	Aplinkos pažinimas	Pažista bei supranta aplinkinių pasaulyj ir jų nusako vaizdais, simboliais bei kitomis raiškos priemonėmis. Suvokia priežasties–pasekmės ryšius, kodėl ir kaip tai atsitinka, sužino apie spalvas, formas, medžiagų struktūrą. Tyrinėja, kaip daiktai juda ir kaip juos galima pajudinti, pvz. pučiant, traukiant, stumiant, sukant ir kt. Ilgiau sutelkia dėmesį, lygina, vertina, mokosi tvarkos, eiliškumo, planavimo. Moka nusakyti daikto pagaminimo seką, domisi, iš ko pagaminti daiktai. Grupuoja gamtinę medžiagą pagal požymius. Skiria daržoves, vaisius, uogas, nurodo, ką galima iš jų pagaminti. Aiškinasi, kuo jie naudingi. Paaiškina, kad gamtą ar aplinką galima pažinti atsargiai, jos nenikojant, nurodo, ko reikia saugotis gamtoje (neragauti nepažįstamų vaisių, uogų, neimti į rankas vabzdžių ir kt.).
3.	Skaičiavimas ir matavimas	Tyrinėja naudodamas matematines formų, dydžių, sekos, apimties, erdvės sąvokas. Mokosi skaičiuoti, matuoti, lyginti, taiko reikiamas sąvokas, jas susieja su objektais ir veiksmais. Matuoja žingsniais patalpos ilgi, išrikiuoja daiktus nuo didžiausio iki mažiausio. Apibūdina erdvės objektus, nurodydamas į juos panašius iš kasdieninės aplinkos. Lygina kasdieninėje aplinkoje esančių daiktų ilgi, aukštį, masę, storį, juos grupuoja. Žaisdamas interaktyviomis grindimis, planšete susipažista su skaičiais, dydžiais, formomis, skaičiuoja pavaizduotus objektus. Supranta, kad figūros forma nepriklauso nuo jos spalvos ir dydžio. Sveria, lygina, matuoja tūri.
4.	Kūrybiškumas	Atranda naujus veiksmus (tapo ant veidrodžio, atlieka įvairius eksperimentus su vandeniu, stebi daiktus mikroskopo pagalba). Išradingai naudoja įvairias medžiagas ir priemones. Stato, kuria,

		įgyvendina įvairius projektus teminėms savaitėms: kuria miestus, gatvių maketus, labirintus ir kt. Tyrinėja gaublių kompasą, žemėlapius.

11.2. Priešmokyklinis ugdymas

Eil. Nr.	Kompetencijos	Turinys
1.	Pažinimo	Domisi atmosferos, metų laikų kaitos, medžiagų kitimo ir kitais reiškiniais. Nurodo ir argumentuoja, kokie tyrinėti gamtos reiškiniai jam ypatingi ir kodėl. Komentuoja, kodėl įdomu stebeti gamtoje vykstančius reiškinius – metų laikų kaitą, orą permainas. Patirdamas visais pojūčiais, smalsaudamas tyrinėja aplinkos gamtos objektus, reiškinius, atlieka eksperimentus. Eksperimentuoja su magnetais, traukos dėsniu. Stebi ir interpretuoja (pasakoja, piešia, lipdo, išreiškia jūnes, garsais ir kt.) pokyčius, vykstančius gamtoje, keičiantis metų laikams, orams. Tyrinėja ir eksperimentuoja (maišo, tirpina, perdirba) su įvairiomis medžiagomis (vandeniu, smėliu, moliu, sniegu ir kt.). Pažįsta aplinką per pojūčius. Stebi ir tyrinėja kambarinius augalus, augina augalus, stebi jų augimo procesą grupėje, lauko darže. Rūpinasi jų augimo procesu. Aplinkos daiktams ir reiškiniams pažinti naudoja įvairius jutimus: juos stebi, liečia, uosto, ragauja, klausosi. Samprotauja apie sveiko maisto naudą, triukšmo poveikį žmogaus sveikatai, žmogaus kūno sandarą. Kasdieninėse situacijose skaičiuoja, lygina, matuoja realius daiktus, naudoja skaičius kalbėdamas apie kiekius. Atlieka matematinius veiksmus su realiais daiktais. Siekiant įtvirtinti skaičiaus ar sekos sąvoką, ji naudojama įvairiose situacijose: skaičiuojant dienas, savaites, metus, atostogų dienas, valandas, minutes, mėnesius, įrankius, žaislus, patiekalus, miego trukmę. Mokosi nustatyti ir lyginti požymius – ilgi, turėjimas, masė, laiką, temperatūrą. Kuria teorijas, kad paaiškintų, ką mato ir renka duomenis, jog išbandytų šias teorijas. Stengiasi numatyti eksperimentų, tyrimų pasekmes.
2.	Skaitmeninė	Aiškinasi ir išbando, kokias būdais ir priemonėmis galima rinkti informaciją ir daryti išvadas apie žmones, gamtą, daiktus, kultūros ir meno objektus. Stebi ir suvokia pagrindinius priežasties ir pasekmės ryšius. Mokosi naudotis kompasu, su suaugusiojo pagalba įvardija keturių pasaulio kryptis. Susipažįsta su laiko trukmę įvardinančiomis sąvokomis bei jo matavimo priemonėmis. Kompiuteriu piešia, kuria muziką, filmus, rašo, žaidžia, atlieka užduotis, ieško informacijos internete, aiškinasi nauju žodžių reikšmes. Skiria, kokia pateikiama informacija yra teigiamą, o kokia ne. Tyrinėdamas, atlikdamas eksperimentus, fotografuoja jų eiga, galutinį rezultatą. Naudodamasis skaitmeninėmis technologijomis, rengia ir pristato kitiems trumpus pranešimus apie atliktą tyrimą ar eksperimentą.
3.	Kūrybiškumo	Pažįsta daiktų sandarą ardydamas, modeliuodamas, lipdydamas, konstruodamas ir pan. Mokosi pagrindinių programavimo sąvokų (laiko, atstumo, krypties ir greičio). Statydamas sniego, kartono ar kitus 3D modelius, užsiima tiramają veikla. Gamina miesto ar gatvės maketą. Klausinėdamasi, dalindamiesi savo sumanymais, žinojimu, talentais įgyvendina idėjas, savaip interpretuoja reiškinius ir įvykius, kuria istorijas, siužetus ar pasakojimus. Dalyvaudami generuojant ir

		įgyvendinant jiems aktualias idėjas, skirtingais būdais išbandydam kūrybinės veiklos priemones vaikai tyrinėja artimosios aplinkos objektus bei reiškinius, sukaupta patirtimi dalinasi su kitais. Tardamiesi, reflektuodami užbaigia pradėtą kūrybinį darbą, svarstydami, kas pavyko, o kas sekėsi sunkiau, jį tobulina.

12. Programa pritaikoma įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems vaikams. Atsižvelgiant į vaikų individualius ugdymo(si) poreikius, parenkamos užduotys, priemonės, individualūs ugdymo(si) metodai ir formos.

IV SKYRIUS PROGRAMOS METODAI, FORMOS IR PRIEMONĖS

13. Metodai: pokalbis, diskusija, tyrinėjimas, eksperimentavimas, stebėjimas, analizavimas, lyginimas, prognozavimas, grupinis darbas, individuali veikla.

14. Formos: teminė savaitė, išvyka, projektas, ugdymas lauke, viktorina.

15. Priemonės: padidinimo stiklai, termometrai, matavimo priemonės, STEAM lento, mikroskopas, smėlio stalas, vandens stalas, gamtinė medžiaga, fotoaparatas, planšetinis kompiuteris, interaktyvios grindys, projektorius, indai daiginimui, daržas kieme, antrinės žaliavos, konstruktoriai, svérimo prietaisai, piltuveliai, gaublys, žemėlapiai.

V SKYRIUS VAIKŲ PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

16. Igyvendinus programą:

16.1. gebės savarankiškai tyrinėti aplinką, grupperoti daiktus, pažinti įvairius gamtos reiškinius, gyvają gamtą;

16.2. mokės ieškoti reikiamaos informacijos įvairiomis priemonėmis, ją tikrinti, bandyti ir tyrinėti;

16.3. gebės mąstyti, samprotauti, numatyti tyrinėjimo eiga, pasirinkti priemones;

16.4. gebės reflektuoti, interpretuoti, kūrybiškai taikyti žinias, saugoti gamtą, naudoti antrines žaliavas.

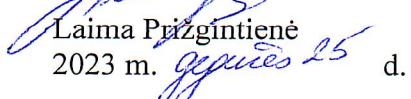
17. Vaikų ugdymo(si) pasiekimai ir pažanga vertinami pagal įstaigos vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Linelis“
Mokyklos tarybos 2022 m. gruodžio 28 d.
posėdžio protokoliniu nutarimu
(protokolo Nr. V1-4).

SUDERINTA

Klaipėdos miesto savivaldybės
administracijos
Švietimo skyriaus vedėja

Laima Pržgintienė
2023 m. *geguės 25* d.